

Отже, на підставі правового аналізу можна констатувати, що цивільна правоздатність та дієздатність громадських організацій забезпечена нормами цивільного законодавства, проте окремі питання цивільної дієздатності потребують вдосконалення.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 86.
2. Алексеев С. С. Цит. праця. – С. 70; І. Г. Виграненко Конститутивні ознаки юридичної особи у теорії цивільного права / Юриспруденція: теорія і практика. – 2006. – № 8 (22). – С. 39.
3. Соболевський І. В. Поняття та ознаки суб'єктів цивільного права: науково-теоретичний аспект / І. В. Соболевський // Держава і право: Зб. наук. праць. – Вип. 25. – К., 2004. – С. 372.
4. Хеда С. М. Правове регулювання участі іноземних юридичних осіб у цивільних правовідносинах (порівняльно-правовий аспект) / С. М. Хеда. – К.: Фенікс, 2005. – С. 14.

УДК 347.6 (043.2)

Вишновецька С. В., к.ю.н., доцент,
Григолінський С. О., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОБЧИСЛЕННЯ СТРАХОВОГО СТАЖУ ПІСЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕНСІЙНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Починаючи з 1 жовтня 2011 року, призначення пенсій та проведення їх перерахунків здійснюється в умовах нового пенсійного законодавства. Закон України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» [1] передбачає заходи щодо збалансування солідарної системи пенсійного страхування та створення умов із запровадження III рівня пенсійної системи – обов'язкової накопичувальної системи пенсійного страхування. Майже в усьому світі діє трирівнева пенсійна система страхування. Це система страхування, яка об'єднала особисту зацікавленість кожної людини в забезпеченні своєї старості й солідарність поколінь. Її головний принцип – чим більші соціальні внески сплатите сьогодні, тим більша пенсія буде завтра.

Основним законом, на підставі якого виникає право на пенсію за віком більшості українців, залишився Закон «Про загальнообов'язкове державне

пенсійне страхування» [2]. Проте, новий Закон вніс суттєві зміни і, насамперед, щодо подовження страхового стажу.

Визначимо необхідний страховий стаж та зміни, що відбулися з періодом сплати страхових внесків. Попередній пенсійний закон передбачав мінімальний період сплати страхових внесків для отримання права на пенсію за віком – 5 років. Відповідно, мінімальний період сплати страхових внесків для отримання мінімальної пенсії за віком – 20 років для жінок і 25 для чоловіків. З 1 жовтня 2011 року збільшено до 15 років (у 3 рази) мінімальний період сплати страхових внесків, необхідний для отримання пенсії за віком. Це означає, що взагалі право на призначення пенсії за віком матимуть чоловіки і жінки, які відпрацювали не менше, ніж 15 років. Якщо ж страховий стаж становить менше, ніж передбачено Законом України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», то людина все одно не залишиться без опіки держави, їй буде призначатись державна соціальна допомога як особі, що не має права на пенсію.

Водночас страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком у мініальному розмірі, за новим законом становить 35 років для чоловіків і 30 – для жінок. У людей, які мають такий стаж, розмір пенсії не може бути меншим, ніж прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність. Доплата за понаднормовий стаж також буде визначатися за кожний повний відпрацьований рік понад 35 років для чоловіків, 30 – для жінок.

Якщо попередній закон визначав пенсійний вік 60 років – для чоловіків і 55 років – для жінок, відтепер встановлений єдиний для чоловіків і жінок вік виходу на пенсію – після досягнення 60 років. Однак для жінок процес збільшення пенсійного віку відбуватиметься поступово до 60 років протягом 10 років, тобто до квітня 2021 року. Але жінки, що народилися з 1 жовтня 1956 року по 31 березня 1957 року, вже працюватимуть на півроку довше і вийдуть на пенсію у 55 років 6 місяців.

Жінки передпенсійного віку мають можливість отримати так звану компенсацію від нової пенсійної реформи. Так, жінкам, які народилися у період по 31 грудня 1961 року, після виходу на пенсію встановлюється підвищення пенсії у розмірі 2,5 відсотка за кожні шість місяців більш пізнього виходу на пенсію, починаючи з 55 років до досягнення ними 60-річного віку.

З іншого боку, жінкам не забороняється виходити на пенсію і в 55 років. Але тут є кілька застережень. Таке право мають лише ті жінки, що звільнилися з роботи за наявності страхового стажу не менше 30 років. У цьому випадку розмір нарахованої їм пенсії буде зменшуватися на 0,5 % за кожний повний чи неповний місяць дострокового виходу на пенсію.

Змінено також порядок відстрочення віку виходу на пенсію. Відтермінувати час виходу на пенсію можна навіть на місяць. При цьому пенсія за віком призначатиметься з урахуванням страхового стажу на день звернення за призначенням пенсії з підвищенням розміру пенсії за віком на 0,5 % – за кожний повний місяць страхового стажу після досягнення пенсійного віку у разі відстрочення виходу на пенсію на строк до 60 місяців, і на 0,75 % – за кожний повний місяць страхового стажу після досягнення пенсійного віку, у разі відстрочення виходу на пенсію на строк понад 60 місяців. Необхідно зауважити, що право на відстрочення, а отже, на збільшення пенсії, мають лише особи, які досягли пенсійного віку, а також ті, які після досягнення 60 років продовжували працювати.

Необхідно зазначити, що пенсійний вік для осіб, які мають право на спеціальні пенсії, збільшується до 60 років для жінок і 62 років для чоловіків.

Збереглося у новому законодавстві право на достроковий вихід на пенсію через скорочення. Це стосується осіб, трудовий договір з якими розірвано з ініціативи власника або уповноваженого ним органу у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці, в тому числі, з ліквідацією, реорганізацією, перепрофілюванням підприємств, установ та організацій, скороченням кількості або штату працівників, а також виявленою невідповідністю працівника займаній посаді за станом здоров'я.

Однак, варто мати на увазі, що такі пенсії призначаються за наявності страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, тобто за наявності необхідного страхового стажу.

Дуже важливе й інше – достроково призначена пенсія (незалежно від закону, за яким вона призначена) у період до досягнення пенсійного віку працюючим пенсіонерам не виплачуватиметься.

Література

1. Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3668–VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 12–13. – Ст. 82.

2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 р. № 1058–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49–51. – Ст. 376.